

HASZDUFÖLD

1923. év április 29.

VASÁRNAP

Debrecen, V. évf. (97. sz.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 600 K.
EGYES SZÁM ÁRA 30 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Egyedül a nemzeti érzés tesz képessé áldozatokra a hazáért

A Kormányzó szemleutja

A Kormányzó ma reggel érkezett vissza kíséretével Kaposvárra. A pályaudvaron vitéz Horváth Imre tábornok a díszszázadnak élén fogadta a Kormányzót, akit Sárközi György, Somogyvármegye főispánja üdvözölt.

A Kormányzó ezután lóra szállt és szemle tartott a helyőrség csapatai felett. A szemle után a lakosság sorfala között a vármegyeház elé hajtatott. A hatalmas diadalkapunál dr. Viték György polgármester üdvözölte Kaposvár hazafias közönsége nevében.

Lelkes éljenzés közben foglalta el a Kormányzó a számára fenn tartott emelvényt. A küldöttek nevében Tarányi Andor alispán mondott üdvözlő beszédet, amelyre a következőkben válaszolt:

A nemzeti érzés az a legfőbb erény, amely a legfőbb támaszunk minden munkánkban, küzdelmünkben, amely jövőnk megalapozására irányul. Történelmi felelősségem tel-

jes tudatában életem egyik legfőbb feladatát abban látom, hogy a *nemzeti eszme erejét növeljem*. Küzdeni akarok a csüggedők és a kishitűek ellen, mert ezek mindig a romlás szellemének előfutárai. Egyedül a nemzeti érzés tesz képessé áldozatokra a hazáért és

csak a nemzeti eszme tudja fékezni a társadalomban rejlő ellentéteket.

A jövő boldogulás útja az áldozatkészség és egyetértés, mert a Haza elsősorban állandó, kitarító munkát kíván minden polgárától. A munka folytatása, sőt fokozása ma mindenél fontosabb.

Nem szabad csüggedni, nem szabad elernyedni, meg kell őrizni azt a kulturfőlényt, amelyet a magyar géniusz és a magyar kitartás a múltban dicsőségesen elért. Hosszantartó lelkes éljenzés követte a Kormányzó szavait.

Az ünnepély befejeztével a Kormányzó tovább utazott s este érkezett Nagykanizsára.

Statistikai adatokkal bizonyítja, hogy 1900 óta mennyi földet vásároltak a galíciaiak.

Az ébredők gyűlése szépen sikerült. Az elnyomott nép igaz örömujjongással fogadta őket. A gyűléssel kapcsolatban egy kellemetlen incidensről akar megemlékezni. — Kérde a belügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy *Nyírbátorban Erdőhegyi főszolgabíró nem engedte felszólalni egy engedélyezett népgyűlésen Rákóczi Ferenc helybeli tanárt*. Milyen állami jogi felfogás az, amelynek alapján a főszolgabíró saját belátása szerint eltíthat egy embert a szólásjogától.

A debreceni Góttterhalte botrány a nemzetgyűlés előtt

Kiss Menyhért második interpellációjában szóvá teszi, hogy a színmagyar Debrecen városában ez év

ez az ország csak addig maradhat fenn, amíg a nemzeti hadsereg, tételt állítottak fel a költségvetésbe.

de feltétlenül szükség, hogy a tisztikarban sovén nemzeti szellem éljen. Ha a nemzetben élni akarás van, akkor ilyen jelenségek nem fordulhatnak elő.

Kérde a honvédelmi minisztert, van-e tudomása mindezekről és hajlandó-e a legszigorúbb vizsgálatot megindítani.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter: A leghatározottabban tiltakozik az ellen, mintha a honvédség tényleges állományában akárcsak egy hazafiataln tiszt is volna. Az interpellációban felhozott vádak nemcsak kétkedéssel fogadja, hanem hihetetlennek tartja azokat, kéri az interpelláló képviselő urat, *szolgájon konkrét adatokkal és ő a legszigorúbb eljárást fogadjagatosítani*

Kiss Menyhért: Tudja, hogy a honvédelmi miniszter nem azonosítja magát a megtörtént eseményekkel. A választ, minthogy a miniszter hajlandó szigorú vizsgálatot indítani, tudomásul veszi.

Propper Sándor a hadirokkantak, özvegyek és árvák elteményeinek ügyében interpellál.

Vass József népjóléti miniszter: Megnyugtatta az interpelláló képviselőt, hogy a hadirokkantak rendszer normális összeírása folyik. Törvényjavaslat van készülőben, amely arról intézkedik, hogy az összes hadirokkantakat felülvizsgálják. A még fennmaradó 100%-os rokkantakról már elkészült a törvényjavaslat. Ez olyan nagy segély kiutalásával igyekszik gondoskodni, hogy bármely magyar család gondos ápolásban részesíthesse őket.

Az ipari és gazdasági vállalatokat **kényszeríteni fogják a többi rokkantak elhelyezésére.**

Visszautasítja az interpelláció izgató hangját, amely nem vezethet semmi jóra.

Ami a segélyekre szoruló járandóságainak felemelését illeti, megjegyzi, hogy erre a célra *tízmillios*

februárjában nyilvános helyen, továbbá a múlt év október 6-án a 13 aradi vértanu emléknapján a m. kir. honvédség több tisztje a *Góttterhaltet énekelte és a cigányokkal huzatták*. Kossuth Lajos arcképét a falról lekasztották.

Nem sporadikus jelenség ez, hanem összefüggésben áll több tisztnak a gondolkozásával. Bizonyítja ezt, hogy a körletparancsnok napiparancsot bocsátott ki, amelyben megtiltotta a tiszteknek, hogy szolgálat alkalmával és nyilvános helyen, ahol megbotránkozást kelthetnének a polgárság körében, német nyelvet használjanak. Megegedi a német nyelv használatát baráti körben és magántársaságban. Mi a magyar nemzeti hadsereggel élünk és halunk, minden pénzünket, sőt vérünket is feláldozzuk érte, mert

A vörös ünnep körül

Farkas István interpellációjában kéri a belügyminisztertől, adott-e ki olyan rendeletet, amely a május elsejei politikai üléseket megtiltja. Ha igen, hajlandó-e ezt visszavonni.

Rakovszky van belügyminiszter: Valóban bocsátott ki rendeletet a politikai gyűlések megtiltásáról. Ez a betiltó rendelet a bolszevizmus után keletkezett és azt minden évben újra életbe léptette. Ne feledjék el a szociáldemokraták, hogy Budapest lakossága nincs velük egy politikai nézetben és nyugtalanul néz a tüntető felvonulás elé, amelyet a Tattersalban óhajtanak rendezni. Szomorú események történtek és Budapest lakossága nem akarja újra felújítani ezeket a szomorú eseményeket. A rendőrség olyan felvonulást nem engedélyezhet, amilyen a négy évvel ezelőtti volt.

A Ház a miniszter választát tudomásul veszi.

Szilágyi Lajos interpellációjában kéri a miniszterelnököt, hajlandó-e

a B listás tisztviselők helyzetét rendezni.

A miniszterelnök válaszol. Mindenki megállapítja, hogy Magyarországon feles számú tisztviselő van. Az elbocsátást kereszttől kellett vinni. Az esetleges méltánytalanságot a kormány igyekezett orvosolni. A méltányossági szempontból hozta meg a kormány azt az intézkedést, hogy a végleges nyugdíjaztatás 1923 július elsején következik be. A B. listás tisztviselők revíziója már csak azért sem történhetett meg, mert az állam még több tisztviselőt is kénytelen elbocsátani.

A miniszterelnök válaszanak tudomásul vételével *Dabassy-Halasz Mór, Pallavicini György és Esztergályos János* jelentéktlenebb interpellációi után az ülés háromnegyed 4 órakor véget ért.

Interpellációk napja a nemzetgyűlésen

A miniszterelnök és pénzügyminiszter külföldi útja - Szigorú vizsgálat indul a debreceni Góttterhalte botrány ügyében - Biztosítják a hadirokkantak megélhetését - Nem lesz vörös május az idén - Három hetes szünetre oszlott a Ház

Budapest, április 28. A nemzetgyűlés mai ülését Scitovszky Béla 11 óra után nyitotta meg, majd az elnöki előterjesztések után felolvasták az indítvány és interpellációs könyvet, majd arról szól, hogy az ügyvéd képviselők a földreform végrehajtásában ne járassanak el, a másik arról, hogy a numerus clausus alapján az egyetemekre felveendő zsidó hallgatók felvételében a szegénységi bizonyítvány döntőn, majd a *mezőgazdasági munkások munkaelejének jogosulatlan kihasználásának megállításáról szóló törvényjavaslatot* harmadszori olvasásban is elfogadják.

Az elnök napirendi indítványt tesz. Javasolja, hogy a legközelebbi ülést május 23-án, szerdán 10 órakor tartassák meg.

A miniszterelnök és pénzügyminiszter külföldi útja

Gróf Bethlen István miniszterelnök szól hozzá a napirendi javaslatához. Kéri a három heti szünet elfogadását, miután a jóvátételi bizottság a kormány elnökét és a pénzügyminisztert magához hívatta, hogy az ország gazdasági helyzetéről tájékozzon majd és a meghallgatás napjait május 4-ét tűzte ki. Ecéiből a pénzügyminiszterrel Párisba a jóvátételi bizottsághoz és onnan Londonba, majd Rómába utaznak. (Helyeslés és taps.)

Miután az ut valószínűleg két-

három héttig is el fog tartani, kéri a nemzetgyűlést az elnöki napirendnek elfogadására.

A Ház egyhangúlag elfogadja az elnök napirendjét. Ezután

átternek az interpellációkra.

Szilágyi Lajos az államrendőrségi legénység anyagi helyzetéről interpellál. A rendőrségi alkalmazottak rendkívül csekély fizetésben részesülnek. Kérde a belügyminisztert, hajlandó alkotmányos befolyással odahatni, hogy ez az állapot orvoslást nyerjen.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Nagyon jól tudja, hogy ma a rendőrség embereinek nincsen valami rózsás helyzetük. Ennek oka az, hogy ma a rendőrség emberei be vannak osztva az állami tisztviselők csoportjába. A megoldást abban látja, hogy az állam az *összes tisztviselők fizetését rendezné*. Megnyugtát mindenkit, hogy

mindent el fog követni a rendőrség érdekében.

Szilágyi Lajos és a Ház a belügyminiszter választát tudomásul veszi. Ezután Kiss Menyhért szól fel. A közelmúltban jelen volt Szabolcsmegyében, ahol az ébredő magyarok nagygyűlést tartottak. Ez alkalommal látta, hogy rengeteg új építkezést végeznek. Az új épületek tulajdonosai azonban

mind galíciaiak.

NAPI ATROCITÁSOK

Mentési kísérletek. A debreceni judeo liberális, szabadkőmives párt utolsó kísérletet tett tehetetlen vergődésében. Felszínre hozták utoljára a polgármesterválasztás kérdését. Ők ugyanis nagyon jól tudják, hogy az új közigazgatási törvény keresztülvágja kisdud játékaikat. Gondolták tehát magukban: szerencse fel, mentjük meg, ami még menthető. Megigérték, hogy inkább jó fiúk maradnak, csak választassanak még egyszer — rossz polgármestert. Mi meg azt üzenjük nekik, hogy maradjanak csak ők rossz fiúk, majd hoz a közigazgatási reform egy jó — polgármestert.

A fiumei kérdés ujra felszínre jutott

Németország jóvátételi javaslatát — Franciaország harcias a Közel-Keleten

Az angol sajtó a fiumei kérdés megoldásával foglalkozva rámutat arra a mélyreható ellentétre, amely Olaszország és Szerbia között a fiumei kérdésben fennáll. Fiume sohasem lesz többé az a fontos kikötő, amely a magyar uralom alatt volt. Az angol félhivatalos lap azt hangsúlyozta, hogy *Fiume nem tartozhatik sem Olaszországhoz, sem Szerbiához*, mert tulajdonképpen egyik államhoz sem kapcsolható és megállapítja azt is, hogy erről a problémáról új tárgyalásokat kell kezdeni.

A Ruhr-vidéki helyzet

változatlan. Németország lord Curzon beszédeinek egyes részeire vonatkozólag felvilágosításokat kért. A birodalmi kormány valószínűleg kedden fogja elküldeni a szövetségeseknek azt a jegyzéket, melyben a jóvátételi fizetésre újabb ajánlatot tesz.

A franciák hangsúlyozzák, hogy amíg a német passzív ellenállás meg nem szűnik, addig semmiféle tárgyalásba bocsátkozni nem szándékoznak.

Franciaország a békekötés óta megszállva tartott Saar-vidéken a frank valuta behozatalát tervezi. Ugy látszik, hogy a francia kormány terve az, hogy ha a Ruhr-vidék kiürítésébe belegyeznek is, ennek ellenében a Saar-vidéket szorosabban óhajtja Franciaországhoz fűzni.

Franciaország különben Lausanneban katonai tárgyú figyelmeztetést tett és legközelebb bejelentik Izmed pasának hivatalos katonai részről, hogy Franciaország el van szánva, hogy

a szíriai helyzettel és Törökországi jogait minden szükségesnek látszó eszközzel fenntartja.

E célból francia katonai csapatok vannak utban Szmirna felé és Görögország legutóbb nagy hadsereget ajánlott fel a francia érdekek támogatására.

Ezeknek a katonai természetű rendszabályoknak a végrehajtását azonban talán épen Görögország biztosíthatja legkevésbé, amelynek a közelmúltban szerzett keserves tapasztalatai után kevés kedve lehet a kisázsiai kirándulás megismétléséhez.

Az oláhok elrekvirálták a nagyváradi premontrai főgimnázium épületét

Kommunizálás távirati uton

(A Hajdúföld nagyváradi tudósítójától.) A nagyváradi premontrai főgimnázium ügye, amely már hónapok óta foglalkoztatja a kedélyeket, újabb fázisba lépett. Hiábavaló volt a magyarság minden erőfeszítése, hiábavaló volt a küzdelem, amelyet Nagyvárad város magyarsága Széchenyi gróf püspökkel az élen folytatott, hogy az intézetet visszakapja, hiába bizonyították be napról napra, hogy az intézetet vissza kell venni, hogy az oláhok által összehazudozott vádak alaptalanok. A premontrai főgimnázium sérelmeinek sorozata ismét szaporodott eggyel. Nem kisebb deleg történt, mint az, hogy *Pleanu* oláh főigazgató a nagyváradi teleshívatalt táviratilag utasította, hogy a premontrai főgimnázium épületét a létesítendő oláh liceum részére rekvirálja el.

Az oláh hatóságok a főgimnázium lefoglalásának indokolásához azt a szóbeli kijelentést fűzték, hogy a premontrai főgimnázium épülete megüresedettnek tekinthető.

Az ősi gimnázium épületének lefoglalásával egyidejűleg az intézet tanszereket is zár alá vették.

Az épület elrekvirálásának híre a város magyar társadalmának minden rétegében annál is nagyobb elkeseredést keltett, mivel az új oláh lakbérleti rendelet erre a ténykedésre nem ad jogot, még akkor sem, ha az oláh hatóságok azt a rendkívül gyöngye lábán álló „indokolást” illesztették hozzá, hogy a gimnázium épülete „nem szolgál semmiféle célt”. A tanszereket zár alá vételét azal okolják, hogy a fehér papok ki „akarták” csempészni a tanszereket.

„A mi Urunk, Jézus visszaadja nekünk az ezereztendős Magyarországot”

A katolikus társadalom debreceni közgyűlésének első napja

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szombaton délután 5 órakor kezdődött meg a debreceni katolikus kongresszus imponans tömeg részvételével. A kongresszust P. Bangha Béla jezsuita atya szentbeszéde nyitotta meg, mely több ezer főnyi közönséget vonzott a templomba. A katolikus papság dr. Lindenberger János prelátnak-kanonok vezetésével teljes számban megjelent. *Kratochwill* Károly altábornagy a helyőrségi tisztikar élén az első padokban foglalt helyet, a tempom előtt pedig a honvédegyalozás díszszázada állott.

Bangha prédikációja

Öt órakor megszólaltak a templom harangjai és a szószékéről Bangha pater intezett fanatikus hittől sugárzó szónoklatot. Beszéde elején a katolikus kongresszus célját világította meg, mely hivatva van öntudatra ébreszteni a kereszténység követőit és bennük úgy érzelmileg, mint tudományosan alapon is megerősíteni a hitet.

Debrecen katolikus társadalmának kicsiny sziget a katolicizmus 350 milliónyi lelket számláló tengerében, — mondotta Bangha — de itt is szükség van arra, hogy a krisztusi eszmék igazságairól meggyőzzük a katolikus társadalmat. Ezután szembeállította a katolicizmus isteni lényegét a tagadás materialista, galileista és népbolondító világnézetével, majd beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Most pedig a körmenetben hódító utra visszük a Krisztust, mi magyar katolikusok, hogy lássa a mi hitünket és adja nekünk vissza az ezereztendős, régi, Szent István alapította Nagymagyarországot.

A gyönyörű beszéd elhangzása után megindult a körmenet. Előt a katonazenerkar, a római katolikus főgimnázium cserkészcsapata, majd a görög katolikus hívők, a katonaság, Szűz Mária-társulat, Jézus szt. szíve-társulat, hölgyek, férfiak csoportja, végül a baldachin, papság, rom. kath. egyháztanács, a tisztikar négyes sorokban és egy szakasz katonaság.

A nagygyűlés programja

Az imponans kongresszus mai napján délelőtt 11 órakor a keresztényen tisztviselők tartanak gyűlést a kegyesrendi főgimnázium dísztermében. *Horváth* János „Magánalkalmazottak helyzete”, *Gerencsér* István „A köztisztviselők kérdése” és P. Bangha „Az intelligencia és a katolicizmus” címmel tartanak előadást.

Az iparosok gyűlésén, amely 11 órakor kezdődik az ipartestület dísztermében, *Pekovics* János, dr. *Miklós* Ferenc és *Frühwirth* Mátys beszélnek.

A keresztényen munkásgyűlés szintén 11 órakor lesz a kegyesrendi főgimnázium tornatermében. *Székegy* János a keresztényszocializmusról, *Zibolen* Endre a keresztényszocialis szakszervezetekről, *Szabó* József a munkásság parlamenti kívánságairól tartanak előadást.

Délben egy órakor társasbéd lesz a Kath. Otthonban, délután 3 órakor pedig nőgyűlés a kath. főgimnázium tornatermében, ahol *Szegedi* Mária, *Aladár*né, *Petik* Kalmánné, *Török*né *Kovács* Hermin és *Ernst* Sándor képviselő, protonotárius beszélnek.

A díszgyűlés délután 5 órakor lesz az Arany Bika dísztermében. *Vass* József népjóléti és munkaügyi miniszter „A magyar állam alapjai” címmel tart előadást; *Czettler* János képviselő a mezőgazdaság szerepéről hazánkban, *Turi* Béla pedig a magyar katolicizmus és a közélet viszonyáról beszélnek.

Hétfőn délelőtt 10 órakor a Kath. Otthonban kerületi értekezlet lesz, amelynek előadói *Ernst* Sándor, P. Bangha és *Frühwirth* Mátys.

Jótekonyság. A társadalom szíve megmozdult a kötelességteljesítés mártírjának árvaságban maradt családját áldozatkész részvételével és szeretettel körüli. S az embertelenségi szolidaritásnak, a melegsívű megértésnek útján előjárnak példaadóan azok az egyesületek, amelyekben minden emberi érték iránt legkény szellemet teremtett a tagok lelki kulturája. A *Kékek klubja* nemes gesztussal felajánlott adományával mutat példát újabb és gazdagabb testületnek, hogyan kell élő lelki egy emberként érezniök és cselekedniök. S ha minden egyesület követi ezt a példát az élet minden vonatkozásában, kivirul az áldozatut elhullott sok drága vér nyomán a szerető szolidaritás.

Vakoló kanállal...

Parlamenti műszótár

— Saját közbeszólónktól —

Hézagpótló gorombaságok kézi könyve kezdő politikusok számára. Ezen műből 500 példány készült amatőr-kiadásban mentelmi papíron Drózdly Győző arcképével és Rothenstein ujjlenyomatával. Ara 15 pofon és a durvasági adó.

ALÁVALÓ. Szélsőbaloldali epitheton ornans, főleg a gazember szó közelebbi megjelölésére szolgál. — Kezdő politikusokra nem igen használják, inkább felnöttekkel szemben. Ez a kifejezés az udvariasságok könnyebb fajtájából való. Emlegetése a komoly tárgyalások zavartalan menetét nem háborgatja.

— **ALJAS.** Igy apostrofálják szociáldemokratáink a képviselőknek azt a csoportját, mely a hazafiaságra vetemedett.

— **AUTENTIKUS FORRÁS.** Drózdly Győző balkezének a kisujja, melyből szópás utján napvilágra kerülnek azok a hiteles adatok, melyeknek leple alatt a legválogatottabb gorombáskodásokat is meg lehet reszkirozni.

— **BAROM.** Közgazdasági kifejezés. Állattenyésztési javaslatok alkalmával az előadó közelebbi megjelölésére szolgál. Lásd: Marha.

— **BELPOLITIKA.** Az a liberális politikai irányzat, mely a képviselők beleinek a kitéposásával foglalkozik.

— **BITANG.** Legenyhébb kifejezése a politikai eltévelyedésnek. Amint az eltévedt marhat bitang jószágoknak nevezik, épúgy hívják az eltévedt képviselőt is többi társai bitang marhának.

— **BORNIRT.** Német külpolitikai szakkifejezés. Magyarul elméncséget, szellemes közbeszólót jelent.

— **CSIRKEFOGÓ.** Baromfitenyésztéssel foglalkozó képviselőink becéző neve. Alkalmazása ötven éven felül személyes sértésnek számít.

— **DISZNÓ.** Szaktudással rendelkező politikusok díszítő jelzője, mellyel az illetőknek szerfőlt magas értékét akarják kifejezni. Ha a D. idővel meghízik, mint kővér disznót az indemnitási vita végeén ölik.

— **DERÜLTÉG.** Igy jelölik a szélsőbaloldali röhgésnek azt a legerősebb fokát, melyet valamely súlyosabb természetű szerencsétlenség, esetleg haláleset tudomásulvétele kívánt.

— **EGYNAPOS SZÜNÉT.** Az az idő, amikor egy-egy interpellációs nap után a képviselők leszakadt testrészeit összeszerelik.

— **FEJMJUNKÁS.** Demokrata képviselő, aki rugásait kizárólag a fejek felé szokta irányítani. A többieket testi munkásoknak nevezik.

— **GAZDASÁGI LEROMLÁS.** Pénzügyi viták alkalmával bekövetkező állapot, amikor a vitatkozók testéről leszakad a ruha.

— **HARMADSZORI FELOLVÁSÁS.** Nehéz felfogású képviselőik sikertelen tanítása, melynek folyamán a kimerült agyak sem a rázkódást, sem a sértegetéseket nem érzik. E ritka esetek alkalmával szokták a törvényeket hozni.

— **HELYESLÉS A SZÉLSŐBALOLDALON.** Enyhe formája a verekedésnek. Ez alkalommal a nagy

NEM NEM SOHA és más jelvények **Kulcsár Imre és Fia** egyházi üzletében **a NAGYTEMPLONNÁL**

zajban már nem hallhatók az egyes grombaságok s ennek következtében teljesen megakasztja az érdemleges munkát.

HOZZÁSZÓLÁS. Mikor az egyik ember már agyontaposta a másikat és egy harmadik ur mind a kettőbe belerug, ezt a funkciót szaknyelven hozzászólásnak nevezik.

INDEMNITÁS. Verekedési felhatalmazás, mely kizár mindenféle költségvetési törvényt. Ennek értelmében a képviselők felhatalmazták magukat, hogy egymást a múlt évi grombaságokkal sértegethessék tovább.

KARDPÁRBAJ. Ez az egyetlen módja két képviselő békés együttműködésének.

KÉPVISELŐI BESZÁMOLÓ. Így nevezik azt a vakmerőséget, amidőn a képviselő minden eshetőséggel számolva kerületébe utazik és a megválasztása óta történt eseményekről ellenkezőjéről beszámol.

KÜLPOLITIKA. Verekedés a képviselőházon kívül.

MENTELMI JOG. Liberális képviselők privilégiuma, mely szerint bárkit szabadon megsérthetnek. Azt a bizottságot, melynek tagjai ezekkel a sértésekkel hivatászerűleg és tudományosan foglalkoznak, mentelmi bizottságnak hívják.

MENTALITÁS. Paralitikus zsidó képviselők észjárása. Így nevezik ezenkívül még Győrki Imre szívét is, melyet eskütételeknél rátesz a kezére.

NAPIREND. Az a módszer, mely szerint a közbeszólásokat a tárgyalás zavartalan lefolyása végett előre megállapítják.

NAPIREND ELŐTTI VITA. Pofozkodás az ülés elején.

NEVSZERINTI SZAVAZÁS. Ez úgy történik, hogy sorban, egymásután felolvassák a képviselők neveit és mindegyik köteles egy válogatott grombaságot mondani.

ORIENTÁCIÓ. Ha egy párton kívüli liberális reprodukálhatatlan kifejezést használ, ez annyit jelent, hogy a szélsőbaloldal felé orientálódik.

ORGOVÁNY. Ez az a helység, melyben kimerül Klárik Ferenc földrajzi tudása.

ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG. Ha két képviselő össze akar pofozkodni és a többiek közülük furakodnak, létrejön az összeférhetetlenség. Ilyenkor az összeférhetlenségi bizottság elé utasítják, mely hivatva van arról gondoskodni, hogy az illetők egymáshoz férközhessenek.

PARASZT. Így hívják azokat a képviselőket, akik az ülések alatt arimódon viselkednek.

RENDEUTASÍTÁS. Biztató szó az elcsendesedett veszekedések további szítására. Régente erkölcsi fenytékül is szolgált.

ROTHENSTEIN. Ez a szó a legnagyobb sértés, amivel valakit az ülés folyamán megbánthatnak.

ZALAEGERSZEG. Szélsőbali anyagraktár, honnan az elhasznált példányokat alkalomadtán kicserélik.

ZSARGON. Szélsőbaloldali műnyelv. Roppant egyszerű megtanulni, mert minden szó nyállal és minden szám zérussal végződik benne. Mondatszerkezete könnyen elsajátható. Van benne egy alany: a zsidó. Van benne egy állítvány: a Peidl József. Van benne egy tárgy: a grombaság, amit a képviselők fejéhez vagdosnak. Van benne egy határozó: a faji jelleg. Egy kötőszava: a mű. És van végül egy jelzője: a bűdös. *Et azonban már csak a magyarok szokták használni.*

Lisztius.

Tolonckocsin az ügyészség fogházába szállították a gyilkos banditákat

Óriási tömeg várta őket a rendőrség épülete előtt

Rácz Kálmánt, az érettségizett gyilkos merénylőt, testvérét a bűnrészséggel, bűnpártolással, orgazdasággal vádolt Rácz Sándort, ugy szintén Bagdi Gyulát szombaton délelőtt 11 órakor szállították át a rendőrség fogházából a debreceni kir. ügyészség fogházába.

A rendőrség épülete előtt az átszállítás időpontjára rendkívül nagy tömeg gyűlt össze, mindenki látni akarta a gyilkos merénylőket, de különösen Rácz Kálmánt. *Félő volt, hogy az elkeseredett tömeg bántalmuzni fogja a merénylőket.* Ezt megelőzőleg a rendőrség elrendelte, hogy zárt tolonckocsiban, kettős őrséggel szállítsák át a merénylőket az ügyészség fogházába.

Az eső közben hatalmas záporban kezdett esni, de ez sem riasztotta

vissza a kíváncsi tömeget, amely éles kifejezésekkel illette a tolonckocsi utasait, akik talpig megvasalva tekintettek ki a kocsi kicsiny nyílásán.

Az ügyészségen erős fedezet mellett külön-külön cellába helyezték el a detektív gyilkosait s általában kettős őrség vigyáz rájuk.

Preinseberger Jenő vizsgálóbíró hétfőn délelőtt hallgatja ki teljes részletességgel őket. Ujabbán mind több bizonyíték merül fel arra nézve, hogy Rácz előre megfontolt szándékkal követte el a detektív gyilkosságát. Ha ez rábizonyul, ez esetben nem kerüli el az akasztófát.

A banditák életben maradt áldozatának, Földy detektívnek állapota szombaton délelőtt rosszabbodott, de később, estére javult. Az orvosok biznak felépülésében.

Csehország külső nyomásra megszüntette a Magyarország elleni rendszabályokat

Ujból megnyiták a határok — A kiutasítások ügye még nincs rendezve — Jugoszlávia teljes felbomlás előtt

A felvidéki magyar-cseh határcsúszás ügye a kiküldött vegyesbizottság tárgyalásának megkezdéséig nem változik. A csehek megtorlást alkalmaztak, a tárgyalások eredményét be sem várva és ezzel nemcsak elébe vágta a meginduló tárgyalásnak, hanem egyúttal lecsúszították békés szándékaikat hangsúlyozó hivatalos kormánynyilatkozataik értékét. Feltűnő volt az is, hogy a tárgyalásokat be sem várva,

azonnal a csehek mellé állott Szerbia is,

tehát anélkül, hogy az igazság megállapítását kívánna, máris a magyarok ellen lépett sorompóba. A kisanant eme eljárása annyira szembeeszköben méltánytalan és igazságtalan volt, hogy a pár nappal ezelőtt elrendelt rendszabályokat a csehek kénytelenek voltak megszüntetni. Nagy valószínű, hogy nem maguktól jöttek rá eljárásuk méltánytalanságára, hanem erre figyelmeztették más hatalmak. A Magyarországra utazók átutazását újból engedélyezték a csehek, bár

a kiutasítások megszüntetéséről egyelőre még nem érkezett hír.

Szerbiának Csehország mellett való

akcióba lépése csakis azért történhetett, hogy a külső politikai bonyolalommal a belső helyzet ingadozásairól elterelje a délszláv közvélemény figyelmét. A bomlási folyamat mégis tovább tart. A sikertelen kísérlet után Pasics visszaadta megbízatását, mire a király Davidovicsot bizta meg a kormány megalakításával, de az ellenzék nem mutat semmi hajlandóságot arra, hogy Davidovics kormányát támogatni szándékozzon.

Egy legutóbbi nagy népgyűlésen Radics a horvát ellenzék vezére és Trumbics volt külügyminiszter tisztán és kizárólagosan

a horvát álláspontra való helyezkedést

sürgették. Ezek a követelések teljesen kizárnak minden együttműködést a belgrádi centrista kormányokkal. — Mivel Nagyszerbia létrejöttét csaknem kizárólag Franciaországnak köszönheti, Radics a horvát földműves ellenzékkel némelbarát álláspontra helyezkedett. Belgrádban ezzel még bonyodalmasabbá vált a helyzet és nagyon kevés a kilátás arra, hogy nemzeti kormány egyáltalán meg tudna alakulni.

Eltemették a rend hősi halottját

Tizenötezer főnyi tömeg kísérte utolsó útjára P. Tóth János polgári rendőrt

Az egyetemi belső klinikai telep, a régi kórház halottas kamrájához szombaton délután népvándorlás indult meg. A szürke, komor épületben naponként van temetés, szegényeket, gazdagokat egyaránt temetnek. Szombaton délután a kötelességtudás hősi halottja, a rend, közbiztonság mártírja feküdt kiterítve, fehérén, sápadtan az egyszerű ravatalon. Szeszélyes volt az áprilisi idő, hol sütött, hol az ég dörögött, hol a jégeső esett s mégis népvándorlás indult meg a koporsó mellett.

Mindenki eljött...

Eljött a szegény koldus asszony, a nyomorgó szegény és sirt. Eljött a hivatali főnök, a magasrangú katonatiszt, a sok-sok hivatali nagyúr és könnyezett. Eljöttek a jóbarátok,

a kollégák küldték. P. Tóth János bajtársunknak. Ezt a rendőrtisztviselői kar s az előjirék hozták el. És a többi koszoru a részvét mindmegannyi jele. És a sok-sok virág, az egyszerű kis orgonavirág, amelyet a kis diáklányok, szegény asszonyok helyeztek el a koporsóra, az egyszerű fején: P. Tóth János, élt 32 évet...

P. Tóth János temetése impozáns keretek között folyt le, körülbelül 15 ezer ember vett részt rajta. Debrecen ő-szes polgári és katonai hatóságai képviseltették magukat. Ott voltak Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, Pákozdy Sándor alispán, Kratochwill Károly körletparancsnok, Ghiczzy Tihamér kertületi rendőrfőkapitány, Keserű Lajos kuriai bíró, a törvényszék elnöke, Gerzsi Károly főügyész, dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, Nábárczy Béla vármegyei főjegyző, Ferenczy Tibor rendőrfőtanácsos, Isádk rendőrfőfelügyelő, dr. Brüchtel Frigyes alezredes, hadbíró ügyész, Gidófalvy csendőrezredes, Lányczy Gyula pénzügyigazgató, dr. Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok, Kerekes Zoltán, Bódogh István kir. ügyész, a csendőrség, katonaság képviselői, rendőrtisztek, felügyelők stb.

A temetési szertartást Papp Gyula gör. kath. lelkész, esperes plébános végezte. A temetési szertartás teljes díszlettel folyt le. A sirnál Sággy Lajos rendőrfőtanácsos mondott gyászbeszédet s búcsuztatta el a kötelességtudó rendőrt.

Adományok P. Tóth árváinak

Szombaton helyezték örök nyugalomra a rend és kötelességtudás hősi halottját P. Tóth János, aki a polgárok életének és vagyonának megvédése közben kapta a gyilkos golyókat. P. Tóth János özvegyét, három apró árváját a legnagyobb nyomorban hagyta hátra.

A társadalom érző szíve megmozdult s egyre nagyobb arányokban siet az elhagyottak, a kereső nélkül maradt árvák támogatására.

A Hajdúföld utján a következők adakoztak: Csanak Jenő 1000, Kékek Clubja 1000, gr. Teleki Mihály 5000, Belső ohati bérigazgatóság 6000, B. N., ifj. Szoboszlay Sándor, Somossy László 1000, dr. Sággy Ferenc 300 korona.

A rendőrséghez a következő adományok érkeztek: Debreceni árukereskedelmi és husipari rt. 5 ezer, Látay Lajos 10 ezer, Fogalmi bank 25 ezer, Bodnár Géza 2 ezer, Kronovitz József asztaltárs, 10 ezer, Sággy József 3 ezer, Horváth Gábor 500, Krausz Lajos, Kocogh János, Bode Gyula 1000, Rácz Lajos, Bihari Kálmán 2000 korona.

Jövő vasárnap lesz a nagy Madách-ünnep

A Hajdúföld már hirt adott arról a széleskörű érdeklődést felkeltő gondos előkészületről, amellyel Debrecen egyik legelőkelőbb irodalmi köre, az Arany János-Társaság a debreceni Madách-centennáriumot előkészíti.

A főváros érdeklődését is felkeltő kegyeletes ünnepség a jövő vasárnap délelőtt 11 órakor a vármegyehaza dísztermében fog lefolyni, amely alkalommal művészi ének- és zenés számok keretében az Ember tragédiája örökszép jelenetei is megfognak elevenedni a Csokonai-színház kiváló művészeinek alakításában. Évát a vidéki színpadok magasán kiemelkedő nagy művésznője, Halassy Mária fogja alakítani.

A százéves magyar lángelme, Madách szellemét Tankó professzor mély színeiről közismert előadása eleveníti meg a rendkívül nagy érdeklődéssel várt irodalmi és egyben kegyeletes nemzeti ünnepségre előjegyzett jegyek holnap, hétfőtől kezdve kiváthatók lesznek a Springer-féle könyvkereskedésben. Az ünnepség részletes programját a Hajdúföld keddi száma fogja közölni.

A Hangya közgyűlése

Tegnap délután 5 órákor tartotta meg a debreceni Hangya-szövetkezet a Kereskedelmi Társulat dísztermében évi rendes közgyűlését. Az elnöki emelvényen foglaltak helyet dr. Lindenberger János és Uray Sándor társelnökök, Beznák Aladár ügyvezető igazgató, dr. Olchváry László ügyész és Dévid Ferenc budapesti központi kiküldött.

A szépszámban megjelent tagok egyhanguan elfogadták az igazgatóság egyes előterjesztéseit és megadták a felmentést a múlt üzleti évről úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak. Elfogadták a múlt évi nyereségre vonatkozó előterjesztést, a vásárlási visszatérítést megszavazták és az alapszabályszerű tartalékolást is elintézték. Általában a múlt üzleti év igen-igen erős gyarapodást mutat fel a debreceni Hangya életében, amely szép eredmény Beznák Aladár ügyvezető-igazgatónak kétségtelen érdeme.

A közgyűlés végén felszólalt Dévid Ferenc központi kiküldött is és világos okfejtéssel hívta fel a tagokat, hogy az alapítókat feltétlenül emeljék, mert különben forgótörke hiánya miatt nem lehet a vállalatot sikeresen tovább vezetni; ezenkívül ajánlotta azt is, hogy nagyobb összegeket adjanak be a tagok áru-előleg gyanánt, mely után 12 százalékos kamatot fizetnek és emellett ez biztos pénz, mivel fedezete a Hangya egész vagyona. Ezután az elnök a gyűlést bezárta.

Ha jót, olcsón akar venni, keresse fel a

„HANGYA“

üzleteit. Főüzlet Rózsa-utca 4.
Fiókok a város minden részében

Likőrökben, cukorkákban, sajtokban, ugyisint az összes csemege és fűszerárúknál állandóan nagyválaszték.

A dohány új ára

Budapest, április 28. A pénzügyminiszter a dohánygyártmányok új árjegyzékét léptette életbe. E szerint április 29-től kezdve fogyasztók részére a következő árak érvényesek:

Az általános forgalomban

Dohányok: Legfinomabb török 2500, finom török 1440, finom hercegovina 880, közepfinom török 600, kiváló finom magyar 540, legfinomabb magyar pipadohány 400, finom magyar 300, közepfinom magyar 280, kapadohány 220 korona 100 grammonként. Legfinomabb magyar szivarkadohány 100 korona, magyar pipadohány 40 korona 25 grammonként.

Szivarok: Regalita 120, Trabucco 100, Britannica 100, Cuba 70, Peritorico 50, Cigariillos 35, Pannonia 12, vegyes külföldi 35 korona darabonként.

Szivarok: Nilus 40, Stambul 35, Memfis 30, Miriam 16, Király 16, Hölgy 14, Hercegovina 12, Sziufonia 11, Duna 7, Dráma 7, Magyar 6 korona darabonként.

Különlegességi gyártmányok

Dohányok: Sultán flor 3500, kiváló finom török 3000, finom chir 1900, purzicsán 1600, hercegovina 1500, válogatott érsekújvári, rétháti, szentandrászi 800 korona 100 grammonként.

Szivarok: Koronas 180, Regalia 170, Regalia media 100, Senoritas 60.

Szivarok: Koronas 100, Anneris 40, Princessas 30, Dames 24, Moeris 24 korona darabonként.

HIREM

1923 április 29. (Vasárnap)

Prot.: Albertin. Kath.: Cantate.

Időjárás: Hazánkban országos eső volt, amely ma reggel nyugat felől megújult. A hőmérséklet nyugaton sülyedt.

Időjárás: Változóan szeles idő várható, kisebb csapadékkal és hőszűréssel.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10-12-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 10-11-ig.

Városi múzeum nyitva 9-12 és 2-4 óra

Városi Képtár nyitva délelőtt 10-11-ig.

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel bérletben „Sárga csikó”. Délután „Bojond istok”.

Apollo: Péntek este.

Urania: Havasok fia.

Vigszínház: Kolumbusz Kristóf.

A katolikus naggyűlés második napja délután 5 órakor.

Az ipartestület évi közgyűlése 9 órakor az ipartestület dísz emében.

A műpártoló egyesület választmányi ülése 11 órakor a városban.

Az ág. evangélikus egyház közgyűlése 11 órakor Miklós utca 3.

Árpád és Attila közhasznú munkáskertek berendezés gyűlése délután 3 órakor az Árpád-telepen.

Ferrarin Albertin hegedűművésznő hangversenye a Zen. d. b. fél 8 órakor.

Műkedvelő előadás a Munkás Otthonban. Szerekekerül „Cigány Panna” délután 5 órakor.

Bortermelők gyűlése a Nemzeti Hitelintézetben délelőtt.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

1923. április 30. (Hétfő)

Prot.: Katalin. Kath.: Katalin.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-8-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9-11-ig, délután 2-6-ig.

Csokonai színház fél 8 órai kezdettel A) bérletben „Az új rokon”. Tiszviselő-est.

Apollo-mozgó: Modell.

Urania-mozgó: Bánat leánya.

Vigszínház mozgó: Mámoros éjszakák.

A katolikus naggyűlés harmadik napja. Értekezlet a tarifaemelés ügyében a kamaránál fél 7 órakor.

Az Arany János társaság rendkívüli közgyűlése 6 órakor a Nemzeti Hitelintézet helyiségében.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi, Nádor, Csokonai, Remény.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Karácson Andráss békési lelkész, délután 5 órakor kábet magyaráz: dr. Révész Imre lelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: Papp Imre s lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Gábor Andráss s. lelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Szele György lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: dr. Böttykös Béla s. lelkész, délután 5 órakor prédikál Mezey Béla válastanító lelkész. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Peleskey Sándor segédlelkész. — Ispótlai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Huszár Endre tábori százados lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Papp Imre s. lelkész.

Homokkeriben délelőtt 10 ó. prédikál: Vajda László válastanító lelkész.

Nyilastelepen délután 5 órakor prédikál: Dr. Böttykös Béla s. lelkész.

Középi-kolai Ilyusági istentiszteletek:

A kollegiumi Oratoriumban: Nagy István válastanító lelkész, polgári isk. növendékek számára a Kossuth-utcai templomban Kántor József válastanító lelkész, iparos növendékek számára az Árpád-téri templomban Nagy Lajos válastanító lelkész, mindahárom délelőtt fél 12 órakor.

Tanyai istentiszteleteket tartanak: Ohat pusztán prédikál: Gyúlvész István templomegyesületi titkár és Felker János s. lelkész. Imádkozik Besenyei Béla tanár, Halápon prédikál: Baresa József hitan-hallgató.

Kórházban szolgálnak: Dr. Ferenczy Gyula ny. egyetemi tanár és Kánior József válastanító lelk.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Egyház-téri fiúiskola VI-ik számú tanteremben.

Vasárnapi iskolák holnap a következő helyen tartanak: Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza-Otthonban délelőtt 9 órakor, Egyháztéri fiúiskola VI-ik számú tanteremben délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homok-keri imaházban délelőtt 11 órakor.

A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap délután 4 órakor új helyiségében Kollegium fsz. 4 sz. alatt tartja összejövetelét. Előad: dr. Ferenczy Gyula ny. egy. tanár.

A „Kálvinisták Templomegyesülete” vegyes enekkarának tanulási órái hetenként csütörtökön tartanak a Kollegium ének- és zenetermében. Este 6-7-ig a hölgyek, 7-8-ig a férfiak részére. Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadják: Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A rom. kath. templomban:

Ma vasárnap, április 29-én 6, 7 órakor csendes szent misék, 8 órakor szent mise és közös szent áldozás.

9 órakor ünnepélyes nagy misét celebrál dr. Lindenberger János praebátus prépost kanonok. Szent mise után szent beszédet mond P. Bangha Béla S. J.

11 és fél 12 órakor csendes szent misék Délután 4 órakor rózsafüzér.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3. sz.) Vasárnap, folyó hó 29-én, délelőtt 10 órakor az Isten-tiszteletet dr. Böttykös Béla segédlelkész végzi. Adakozzunk a templomfestés javára! Közgyűlés délelőtt 11 órakor.

— **Emlékeztető.** Tisztelt részvényeseink figyelmét meghívjuk, hogy ma, vasárnap d. u. 4 (négy) órakor rendes közgyűlést tartunk a Kereskedelmi Társulat dísztermében (Piac-u. 8. l. e.) Pontos és tömeges megjelenést kérünk.

— **Doktorraavatalás.** A debreceni Tisza István tudományegyetemen szombaton délelőtt avatták fel az államtudományok tudorává ifj. Bruckner Ernőt, dr. Bruckner Ernő főorvos fiát előkelő közönség jelenlétében Dr. Thegze Gyula rector magnificus üdvözlése után az új doktornak számosan fejezték ki szerencsekívánataikat.

— **A földigénylő hadigondozottak és vitéségi érmesek jelentkezése.** A Debrecen város területére elrendelt földbirtokrendezési munkálatok lefolytatására alakult tárgyalóbizottság intézkedése folytán a városi előjáróság felhívja a földigénylő végett jelentkezett összes érdekelteket, hogy annak bejelentése végett, miszerint pontosan milyen nagyságú földet ohajtanának megváltani és azonnali megváltást kérnek e, vagy a megváltás elhalasztása mellett egyelőre csupán haszonbérletre irányul kérelmük, a városi előjáróságnál (rendőrségi épület, földszint 42. sz. szobában) hétköznapiokon a délelőtti hivatalos órák ideje alatt jelentkezhetnek. És pedig: május 2-től 9-ig a hadirokkantak, május 11-étől 19-ig a hadiözvegyek, május 22-étől május 30-ig a vitéségi érmesek.

— **Terka kozmetikai gyógyintézet** Debrecen, Piac utca 72. l. em. Bőr és szépségápolás. Szépséghibák eltüntetése. Arcmasszage. Hajszálak végleges kiirtása villanyossággal. Fénykezelés. Quarc lámpakezelés. Szénsavas fogyasztás. Kozmetikai műtétek. Állandó szakorvosi vezetés és felügyelet. Megnyitlik május 1-én.

— **Gyapja fonál, Jumper selyem** a legtöbb színekben ismét érkeztek. Kész bluzok, jumperek raktáron. Szilágyi Lajos kézimunka és műhímző vállalata, Széchenyi u. 1.

— **Elhunyt ügyvéd.** Dr. Kiss Sándor ügyvéd, volt kir. törvényszéki bíró negyven éves korában három heti súlyos betegség után tegnapi reggel elhunyt. Dr. Kiss Sándor az ügyvédi kar egyik igen képzett, komoly, lelkiismeretes tagja volt, mint bíró is osztatlan közbecsülésben állott. Halála általános, őszinte részvétet keltett. Dr. Kiss Sándor földi maradványait Turkevére szállítják s vasárnap ott helyezik örök nyugalomra. Halála a Kis-, Haveri-, Farkas-, Benedek-, Csizmadia-, Himmel-, Bécsi-, Kovács-, B. Tóth-, Debrecenyi-, R. Kis-, Polgári- és Hannácsaladókot borította gyászba.

— **Geiger, Fohn, Rosenfeld**... A debreceni kir. törvényszék dr. Visky Sándor elnöklété alatt működő uzorabírósága három nagyletai zsidókereskedőt vont felelősségre sóárdrágítás miatt szombaton délelőtt, Geiger Ignác, Fohn Gyula, Rosenfeld Sándor 5000-5000 korona pénzbüntetést kaptak.

— **Megkezdődött a vetésterületek összeírása.** Az 1923. évi vetésterületi összeírás vasárnap megkezdődik. A bevallás ugyanúgy történik, mint a múlt évben, azaz a külföldi sorszámmal, mind a kapásnövények vetésterületét egyszerre kell bejelenteni, még pedig 8 napon belül. Mindenki, bármily csekély földben gazdálkodik is, köteles vetésterületét a statisztikai hivatalban (város-háza földsz. 6.) bejelenteni.

— **Kockázatos árverés** nélkül leggyorsabban eladja bármiféle ingót a „Remény” bizományi üzlet, Piac 85. sz. Felvétel egész nap. Díjtalan kiállítás. Telefon 466.

— **A bor fényüzési adója.** A fényüzési adó alá eső bor értékhatárát felemelték. Literesnél 300, palackosnál 500 koronára.

— **Hegyi és veszprémi Hegyi Emauel** Szeney mester kiváló volt növendéke, jelenleg legmértöbb utóda az orsz. zeneművészeti főiskolában, május 9-én városunkban hangversenyt ad ugyanazon a műsorral, amivel legutóbb Budapesten óriási sikert aratott. A külföldön is annyira ismert kiváló zongoraművész programjában szerepelnek: Schumann: Sonata, Román. Weber: Presto Rondo. Chopin: Nocturne, Mazurka s a Polonaise. — Liszt felsőleges Szt. Ferenc legendája (Prédikáció a madarakhoz) a gyönyörű Campanella, XV-ik rapszódia stb. A valóban eseményszámbamenő remek koncertre jegyek „Méliusz” könyvkereskedésben válthatóki

— **Társadalmi és egyesületi élet.** A Műpártoló Egyesület április 29-én, vasárnap 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a város-háza tanácstermében.

Az Arany János Társaság április 30-án, hétfőn este 6 órakor a Kossuth-utca 7. szám alatt rendkívüli közgyűlést tart. A tagok teljes számu pontos megjelenését kéri az Elnökség.

— **A Kassa-oderbergi vasút nyugdíjasainak tömörülése.** Ertesítésünk szerint a csehszlovákiai ez év folyamán a Kassa-oderbergi vasút vonalát államosítani kívánja, aminek következtében annak még jelenleg is Budapesten székelő részvénytársulati irodája megszűnik és a vasút magyarországi nyugdíjasai képviselő nélkül maradnak. Ennek ellensúlyozása végett a vasút nyugdíjasai megalkották a vasút magyarországi nyugdíjasainak egyesületét, amelynek irodája Budapest, V. ker. Széchenyi-utca 2. II. emelet, 3. sz. szám alatt van. Az egyesület euton is felhívja a nyugdíjasokat, hogy a saját érdekében lehetőleg valamennyien lépjenek érintkezésbe egymással.

A szabadfoglalkozásuknak bélyegben kell lenni a forgalmi adót. A szellemi szabad foglalkozást űzők (ügyvédek, orvosok, közjegyzők, építésszek, szobrászok, festők és zeneművészek, tudósok, tanárok, hítes szaxofonművészek stb.) általános forgalmi adójukat az általános kereseti adórendszert illetően vezető pénztárkönyvben a megelőző napjától számított 24 óra honap utolsó napjától a havi zárlat után bélyeg-alatt közvetlenül a havi zárlat után bélyeg-alatt tartoznak leróni. Amennyiben bélyeg-alatt tartoznak leróni, az általános forgalmi adójukat az általános kereseti adórendszert vezető pénztárkönyvben a megelőző napjától számított 24 óra honap utolsó napjától a havi zárlat után bélyeg-alatt tartoznak leróni. Amennyiben bélyeg-alatt tartoznak leróni, az általános forgalmi adójukat az általános kereseti adórendszert vezető pénztárkönyvben a megelőző napjától számított 24 óra honap utolsó napjától a havi zárlat után bélyeg-alatt tartoznak leróni.

Percezel Karola és Adler René tánciskolájában az új kezdő és haladó kurzusokra beiratkozni lehet kedden fél 5 órakor az Arany Bika kistermében.

Védhímlőoltások Debrecenben. Debrecen szab. kir. város területén a védhímlőoltásokat április 29., május 6-13-27., június 3-10-17. napjain tartják meg. Az 1-ső oltási körbe tartozók (baváros, kertészek és telepek, ujesztási földek) rendőrségi palota földszinti folyosó helyiségeiben (bejárat az épület mellett új utca első kapuján) oltatnak be, a 2-10. oltási körbe tartozók pedig (tanyák, puszták, erdőségek lakói) az illető tanyai iskolákban, E körök a következők: 2. kör. Nagycsere, Haláp, oltás helye a nagycserei iskola, ideje május 6. 3. kör. Fancsika, Bák, Pacz, oltás helye a banki iskola, ideje május 27. 4. kör. Szepes, Ebes, oltás helye az ebesi iskola, ideje május 6. 5. kör. Ondód, oltás helye az ond di. iskola (Kádár úti), ideje május 27. 6. kör. Kis- és Nagy-Macs, oltás helye a nagy-macsi iskola (Steinfeld-tanya), ideje május 13. 7. kör. Pallag, Monostor, oltás helye a pallagi gazd. akad. népiskola, ideje június 3. 8. kör. Hegyes, Elep, Czucz, oltás helye a hegyesi iskola, ideje május 13. 9. kör. Köselyszeg, oltás helye a köselyszegi iskola, ideje június 3. 10. kör. Hortobágy, Ohat, oltás helye belső ohati (Telek) iskola, ideje június 10. Az oltások mindenütt délután 2 órakor kezdődnek.

Szenzációs nyeremények: 25 millió, 20 millió, 18 millió, 17 millió, 16 millió, 15 millió, 10 millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: Egész 800 K., fél 400 K., negyed 200 K., nyolcad 100 K. Rendeljen levelezőlapon május 10-ig, mert e sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán elfogy. A rendelt sorsjegyet és játéktérket azonnal küldi a Bankó Bank R. T. Budapest. Andrassy-ut 60. sz.

Fogházás, fogtömés, fogpótlás stb. Schuster fogműtermében Vár-utca 11.

MŰVÉSZET

Waldbauer—Kerpely hangverseny. Debrecen zenei életének ismét volt egy olyan eseménye, mely az átlag művészek hadjáratának végnélküli sorozatában az abszolút művészet és örömmel hangsúlyozhatjuk, hogy a magyar művészet varázsával ragadta el a lelkeket. **Telmányi Emil** felejthetetlen szereplését juttatta eszünkbe a legnagyobb magyar vonósnegyes debreceni fellépte. A vidéki kritika nem ér fel hozzájuk, ami szépet csak lehetett, már megírta róluk a fővárosi és külföldi sajtó. Világkörüli körutjuk dicsősége a legelső helyre juttatta őket. A Waldbauer—Kerpely vonósnegyes hirtelen föllobbant fényével elhomályosította a nagyvilág quartett-csillagait. A Capet-vonósnegyes, mely a brüsszeli mellett a legelső helyet foglalta le magának, talán orchestrálisabb hatású volt, de a Waldbauer-vonósnegyes lirailag mélyebb, szenvedélyekben emelkedettebb és technikailag épen úgy kiforrott. A debreceni

műsor a klasszikus zeneirodalom három kimagasló darabját foglalta magában. A szereplők mindaháromban egyformán brilliroztak. Legnagyobb hatást Csajkovszky Adagioja váltotta ki, de Beethoven örökszép kompozíciója is minden tekintetben tökéletes felfogásban érvényesült. Mozart quartettjének erőteljes meletébe nehezen illeszkedett be a közönség hangulata az összjáték felülmúlhatatlan hatása ellenére is, ami nem esoda, hiszen a debreceni közönség még a zsölygkbe is csak nagynehezen és zajongva tud beilleszkedni. (In.)

Lucernamag
arankamentes
fehérbarcás

Csanaknál
Piacz-u. 51.
Telefon 70.

TESTNEVELÉS

A vasárnapi program

Vasárnap délután rendkívül érdekes bajnoki mérkőzések kerülnek eldöntésre, amelyeknek eredménye eldönti az elsősk kérdését is. A legnagyobb érdeklődés a bajnokság két favoritjának, a DEAC és DVSC bajnoki küzdelmét előzi meg.

DEAC—DVSC. Diószegi uti pálya, délután fél 5 órakor; bíró **Puskás Kálmán**. A DEAC a következők felállításban játszik: **Alföldy—Csáky, Albisy—Poroszlay, Ókrös, Szlavik—Fábry, Ókrös, Nagy Balint, Zsáry, Held.** DVSC: **Farkas—Bertók, Szolárszky—Horváth, Némer, Zöld—Tóth, Szolárszky, Polanetzky, Vampetich, Kovács.**

Erős, elkeseredett küzdelem várható a futballsport minden szépségivel. Győzni fog a lelkesebb, szívósabb, a pillanatnyilag jobb kondícióban levő csapat, amely valószínűleg a DEAC lesz.

DMTK—DTE. Diószegi-uti pálya, délután 3 órakor; bíró **Balogh Imre.** Egyenlő erők küzdelme. A DMTK szeszélyesen veszélyes csapat, míg a DTE akkor játszik legjobban, mikor vereséget szánnak neki. Eldöntetlen eredmény a legvalószínűbb, bár a DMTK győzelmé sem volna meglepetés.

DMTK ifj.—DTE ifj. Diószegi uti pálya, délelőtt fél 11 óra; bíró **Tamassy László.** A DMTK veretlen csapatának győzelme valószínű.

BEAC ifj.—DVSC ifj. Nagyerdei pálya; bíró **Szabó Kálmán.** A DEAC javuló ifjusági csapata fog győzni.

Nyiregyháza a DKASE—NyTVE bajnoki mérkőzés lesz. Ha a DKASE megismétli mult heti rossz játékát, vereséggel fog hazatérni. Eldöntetlen eredmény a legvalószínűbb.

A sport is meggyászolta a köteleltség-tudás halálát. Szombaton temették el rendkívül nagy részvet mellett **P. Tóth János** polgári rendőrt, akit a gyilkos fegyver revolverlővései terítették le. A köteleltség-tudó rendőrt számos sportember is kikísérte utolsó útjára, hiszen közel állt a sporthoz: a DTE tehetséges birkózója volt.

Egy BEAC atléta hirtelen halála. **Schull Antal**, a BEAC tehetséges, Debrecenben is megjárt súlyatlétája,

mint Berlinből táviratozzák, szív-széllhűdés következtében meghalt. Schutz Berlinben folytatta főiskolai tanulmányait. Halála őszinte gyászba borította a talentumos, szimpatikus atléta barátait, tisztelőit.

A birkózók közgyűlése. A MBOSz. keleti kerülete felhívja az összes sportegyesületek nehez atletikai szakosztályának vezetőit, hogy összes leigszolt tagjaikkal ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a kerületi közgyűlésen, a városháza kistanácstermében okvetlen jelenjenek meg.

Az új szövetségi kapitány első próbálomérkőzése. Majus 10-én lesz Szolnokon Középmagyarország—Kéltmagyarország válogatott csapatának küzdelme. Az új szövetségi kapitány **Weinreb** Dezső kedden délután tartja az első próbálomérkőzést a Diószegi-uti Vasutas-pályán, amelyre a következő játékosokat idézi meg: **A DVSC-ből:** Farkas, Szolárszky, Wampetich, Horváth, Németh, Polanetzky, Bertók.

DKASE-ből: Friedl, Sipos, Moskovitz, Herzog, Ókrös, Mertiu, Méssáros.

DMTK-ből: Glatz, Rottmann, Mertin, Molnár, Szotyori.

DTE-ből: Róth, Fejér, Főríz, Kaiser, Polyik.

A játékosok ing kivételével az összes felszereléseiket kötelesek magukkal vinni. A próbálomérkőzés nyilvános lesz és délután négy órakor kezdődik.

Katonák mezei futóversenye. A debreceni m. kir. VI. honvéd vegyes dandár ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a nyulasi lövészteréren rendezti nagyszabású mezei futóversenyét. A versenyen népes mezőnyök indulnak s erős, elkeseredett küzdelem várható. **A favorit a tűzérosztag csapata,** amelyben indul Schweitzer főhadnagy, Gyulai, Kiss, akik a kerületi mezei futóversenyt nyerték, de igen erős ellenfelük lesz a **11. gyalogezred kintő csapata,** amely legutóbbi versenyén mutatta be jó formáját. **Fajta, Karácsonyi, Vághó** hadnagy, ha jó formában lesznek, megelőzhetik a tűzérosztagot. A versenyen Debrecen hatóságai is képviseltetik magukat.

III. ker.—MAFC 1:0. Szombaton délután játszotta le a két csapat bajnoki mérkőzését. A MAFC e vereségével már nem kerülheti el az első osztályból való kiesését.

Bécsi női kalapújdonságok
megérkeztek. — Átalakítások formálások és festések modellek után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonjában
Piac-utca 7a. sz.

SZÍNHÁZ
HETI MŰSOR:
Vasárnap délután: „Belond Istók”
este: Sárka csikó.
Hétfő A) bérlet: Az új rokon. Tiszteivel-
est.
Kedd—Vasárnapig: Cserebere.
Szombaton délután: Pillangó főhadnagy.
Vasárnap délután: Sárka csikó.

Színhások és mozgószínházak közleményei
Ma este **Sárka csikó** Kovács Te-russal.

Holnap **Az új rokont** adják fél-helyárakkal.
Cserebere finom énekszámait **Kardoss Géza, Halassi Mariska, Timár Ila, Földes Erzsé, Mayer és Szigeti** interpretálják.

Péntek este dráma 6 felvonásban ma utoljára az Apollóban.

Modell dráma 6 felvonásban, történet a művészetéből **Allan Narimowa** főszereplésével hétfőn az Apollóban.

Vígyszínházban **Kolombus Kristóf** Történelmi regény. Szép képekben festi elénk a híres fölfedező ezernyi küzdelmét, míg eljut az Ujvilág partjához.

Hétfőn **Mármoros éjszakák.** Az élet komoly komédiája. Főszereplő **Lil Dagover.** Kizárólag felnőtteknek. Két remek kísérel.

Vasárnap **Harry Piel** filmje. **Havasok fia.** Svájci felvételekkel.

Hétfőn **Bánat leánya.** Pályadíjat nyert mestermű. **Marionettek.** **Klara Kimball Young** játékaival az Urániában.

Jön! **Lilomtipró. Démoncirkus.**

KÖZÖNSÉGSZÁNC

A Nemzeti Hitelintézet talpraállítása. A liberális faj legnagyobb szomorúságára és a mi legnagyobb örömmünkre közöljük, hogy a Jegyintézet és a Pénzügyintézet központ segítségével talpra állította a Nemzeti Hitelintézetet. Tegnap este allapították meg a mérleget és az intézet 4% osztalékot fizet.

Még mindig nő a cukorzúsora. A cukorbarok árdragító szerve a cukorgyárak közös eladó irodája megszüntette a cukor eladást. Az iroda arra hivatkozik, hogy az aprilis hónapra kiutalt cukor elfogyott. A cukor árát kilónként 280 koronával akarják felemelni s ezt ha a pénzügyminiszter magáéva tenné akkor a cukor május hónapra kilónként majdnem 1200 koronába kerülne. Ha a pénzügyminiszteri rendelet megjelenik, akkor a cukorgyárak ismét megkezdik a kereskedők számára a cukor árusítását. Érdekes, hogy a „kifogyott” cukor újra előkerül, ha drágább áron lehet árusítani. Mi már ez, mint a legarcátlanabb áruelrejtéses árdragítás?

Rézgalic kiutalás. A hajdumegyei gazdasági egyesület a minisztérium által újabban kiutalt rézgalicból szőlőbirtokosok és gazdaságok részére 720 koronás áron átenged, ha a vételárát május 5-ig megvehet 30. sz. szoba befizeték.

Tarifareform érdekellet az iparkamaránál. A békeszerződés által kijelölt ország-határok olymélvireható eltolódásokat idéztek elő, amelyek a vasúti szállítási díjak megállapításánál sem hagyhatók figyelmen kívül. Ezt a körülményt mérlegelve a máv. igazgatósága úgy a kamarát, mint az üzletvezetőséget felszólította arra, hogy a díj-szabás reformjaira vonatkozó kívánságait terjessze elő. A kamara e rendkívül fontos kérdésben f. hó 30 án hétfőn délután fél 7 órakor a kamara székházába érkekezletet tart, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

A vagyováltás buza ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlan vagyováltása fejében fizetendő buza árát május hónapra mm ként 28000 koronában állapította meg.

Mindenki fizesse be adórtartozását. Az adórtartozások nem fognak be pontosan és ezért a városi adóhivatal a köztartozásokat törvényes köteleltsége szerint az önkéntes fizetés elmulasztása esetén a haladéktalanul végrehajtási eljárás útján fogja beszedni, illetve behajtani. Mintogy a végrehajtási eljárás a tartozások összegét tetemes költségekkel fogja szaporítani, az adóköteleltségek, hogy adófizetési köteleltségségének a végrehajtási eljárás bevétele nélkül igyekezzenek minél előbb eleget tenni.

Jövedelmező a selyemhernyó tenyésztés. mert a selyemgubó beváltási ára a buza árának emelkedésével tart lépést. Jelenleg a beváltási ár kilogrammonként a következő: I. oszt. 1200, II. 750, III. 30 korona. — Azonban ha a buzaár tovább emelkedik a beváltási ár is nagyobb lesz.

TŐZSDE

Magyar korona: 9³/₄

Zürichi zárlat

Berlin 186, Hollandia 215 40, New-York 551, London 2553, Páris 3750, Milano 2710, Prága 1638, Budapest 9³/₄, Varsó 118, osztrák bélyegzett 77¹/₂.

Devizaközp. hiv. árf.

Bukarest lei 26-28, angol font 24025-625, márka 18-20, líra 260-70, francia frank 356-66, Prága szokol 154-60, svájci frank 950-980, osztr. korona 730-60, dollár 5200-350, Belgrád dinár 53¹/₂-55¹/₂.

Nemesfémek

Ezüst 1 koronás 440, 2 koronás 880, forintos 1100, 5 koronás 2200, 10 koronás arany 12500, 20 koronás 25000, duccat-arany 13600.

Értékpapírpia

A mai nap érdekessége, hogy a tőzsdetanács öt tagját két hétre és egyet egy hónapra eltöltötték az üzletkötéstől. Ez a tilalom azonban nemcsak rájuk, hanem alkalmazottakra is vonatkozik. Szép kis társaság lehet az a testület, amelynek vezetőségével szemben ilyen rendszabályokat kellett életbeléptetni. Ezzel összefüggésben a pénzügyminiszter bizonyos reformokat tart szükségesnek, amennyiben újból meg akarja honosítani a jogosított tőzsdei ügynők intézményét. Jogi oltalomban csak azok az adásvételek részesülhetnek, amelyek hites ügynők részvételével kötettek. Minden ügynek csak a neki kiosztott kategóriában dolgozhatna, ami az árfolyamok kialakulására is lényeges befolyással volna.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén a főbb gabonafélékben az irányzat lanyhábban alakult. A takarmánycikkek piacán élénk forgalom mellett irányzat szilárd.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 27000-250, egyéb 26500-7.00, 78 kilós tiszavidéki 27250-500, egyéb 27000-500, rozs 17000-500, tak. árpa 15000-500, sör-rápa 15500-16500, zab 16250-750, ten-geri 16000-560, korpa 8000-100, lucerna mag 800-1000.

Ferencvárosi sertésjelentés

Szabadvári maradvány 188 sertés, 8 süldő, érkezett 201 sertés, eladott 100, árak: fiatal zsirsertés, könnyű 1150, nehéz 1400.

Uj cipő műhely!

Varga-utca 11.

hol a legkényesebb izléseket kielégítve dolgozom. Kérem a rendelők közönség szíves pártfogását.

SZIREK FERENCZ

uri és női cipész.

REGÉNY

Tóth tizedes királysága

IRTA GYULA DIÁK

(Folytatás) 44

Nem jó az harctérnek. Arrul felül biztosan lehetünk. Jobban véd az erdő bennünket, mint akármilyen várfa.

Közben letette Horvát bá' a három ember elé a bográcsot:

— No!

Kónya belemerte a kanalát, mit a lábszárvédő tekerce mellől húzott ki s megkóstolta a kosztot. Horváth szomorúan nézte, aztán odaszólt:

— Hászén akár c'ettintesz, akár nem, az egészen hiába van no!

Merhogy a paprika vajmi kevés... Bele is pusztulunk mi ebbe, ha sokáig itt küncsögnünk.

A háromember szóltanul evett, a többiek meg elméláztak.

A cigány csak azt várta, hogy Kónya előhossa az őzokra való rohamot. No nem is állt meg sokáig a szó a kölyökben. Egyszer csak elnevette magát. A többiek fölfigyeltek:

— No mi a?

Kónya prüsszögve nevetett:

— Hát ez e! A cigány...

— Micsinyát a cigány?

— Mit? — szólt közbe villogó szemmel Kalányos — önként jelentkezett, mikor mozgott a bokor. Hős vót, vitézs vót, a derék cigány. Nagyaranyat kellene neki adni. Mer arról nem tehet, hogy őzsek vótak a bokorba. Mink muskának gondotuk! Az őrzésű ur is megmondhatja.

(Folyt. köv.)

A debreceni kir. törvényszék. 1922 B. V. 2942/21

A Magyar Állam nevében!

A debreceni kir. törvényszék, mint büntető bíróság sajtó útján elkövetett rágalmasz vétsége miatt Szántó Áron ellen 1922 B. V. 2942/2 számú vádhatározatában foglalt vád felett Ujfalu József kir. törvényszéki elnök mint elnök, Kohárv József kir. törvényszéki bíró és Fülöp Károly kir. törvényszéki bíró valamint Bónyi Bertalan kir. törvényszéki jegyző mint jegyzőkönnyvezető részvételével Tóth Gergely főmagánvádló és dr. Varga Lajos ügyvéd mint magánvádló képviselőjének a szabadlábban levő vádlottnak és dr. Bekés Kálmán ügyvéd, mint védőnek jelenlétében, Debrecenben 1923 évi január hó 19. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján vád és védelem meghallgatása után meghozta a következő ítéletet:

Szántó Áron vádlott 49 éves, ref. vallású debreceni születésű és lakos magyar állampolgár, nőtlen, ir. olvas, vagyontalan irodakezelő, bűnös az 1914 évi XVI. t. cz. 2. §. és a 4. § 2-ik bek. alá eső sajtó útján elkövetett becsületsértés vétségében, amelyet úgy követett el, hogy a „Hajdúföld” című politikai napilap Debrecenben, 1922 ápril. 29-ik napján megjelent 97. számában annak Nyiltér rovatában közzétett közleményében Tóth Gergely főmagánvádlóról a következő lealacsonyító és megszegyenítő kifejezéseket használta: „Tóth Gergely fél öl fámát minden ok nélkül irigységből széthányta”, továbbá az ügyvel a bírósághoz nem fordult, nem akarván alkalmat adni nevezettnek t. i. főmagánvádlónak, hogy mostani cselekedetét is letagadhassa, mint azt már máskor is tette.

A kir. törvényszék ezért:

Szántó Áron vádlottat az 1914 évi XLI. t. c. 4. §. 2-ik bek. alapján a Btk. 92 §. alkalmazásával egy ezer, (1000) korona pénz, mint főbüntetésre ezenfelül 500 (ötszáz) kor. pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetés végrehajtását a Bp. 1 §. alapján 3 évi próbaidőre felfüggesztés.

a pénzbüntetés behajthatatlansága esetére az 1921. XXVIII. t. c. 5.

§-a alapján 100 koronánként egy napi fogházra kell átváltoztatni.

A pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a debreceni kir. ügyészségnek az 1892. XXVII. t. c. 3. §-ában meghatározott célra megfizetni.

A vádlott a Bp. 480. §. értelmében köteles az ezután esetleg felmerült bünygi költséget az államkincstárnak megtéríteni, de e költségeket a kir. törvényszék az 1890. XLIII. t. c. 4. §. alapján egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja.

A bíróság, hogy a hivatott pénzbüntetésért és bünygi költségeiért első sorban a „Hajdúföld” c. napilap biztosítója erejéig a lap kiadója felelős és ha ezek az összegek a biztosítékból fedezhetők nem volnának, abban az esetben a vádlott és amenyiben ennek vagyonából sem nyerének fedezetet, abban az esetben a kiadó, majd a nyomda tulajdonosa egész vagyonának erejéig felelősök és ha a pénzbüntetések és bünygi költségek ezekből sem volnának behajthatók, csak abban az esetben változtathatók át vádlottal szemben a kiszabott pénzbüntetés a S. R. 41. §. értelmében szabadságvesztés büntetésre.

A sajtótörvény 40. §-a alapján kimondja: Vádlott köteles a B. P. 489. §-a alapján a főmagánvádlónak 1500 koronát az ítélet jogerőre emelkedése után 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

A S. T. 43. §. a 4. bek. alapján a bíróság elrendeli, hogy az ítéletet indokálva együtt a „Hajdúföld” szerkesztője ugyancsak a „Hajdúföld”-ben a jogerős ítélet kézbesítése után megjelent legközelebbi vagy azt közvetlenül követő számok elején rendes nyomással, minden lappeldányon tegye közzé. E célból a bíróság a lap szerkesztőjével közli ítéletét.

Közölni rendeli még az ítéletet a „Hajdúföld” kiadójával és nyomdatulajdonossal. A Bp. 108. §. értelmében az ítéletet a vádlott felettes hatóságával az állami építészeti hivatal vezetőjével közölni rendeli.

Indokolás:

Vádlott a főtárgyaláson beismerte, hogy a „Hajdúföld” című hírlapi biztosítókkal bíró politikai napilapnak 1922 április hó 20-án megjelent 97-ik számában „Nyiltér” rovatban közzétett cikket ő írta, a lapban ő tette közzé és azért a sajtójog felelősségét vállalja, tehát ezért az 1914. évi XIV. t. c. 33. §. a szerint mint szerző felelős.

Vádlottnak a jelzett cikkben használt a kifejezése, hogy Tóth Gergely főmagánvádló „fél öl fámát minden ok nélkül irigységből széthányta”, továbbá hogy „az ügyvel a bírósághoz nem fordulok, nem akarván alkalmat adni nevezettnek (t. i. Tóth Gergelynek), hogy mostani cselekedetét is letagadhassa, amint már máskor is tette.” Tóth Gergely főmagánvádlóra nézve nyilván lealacsonyító, megszegyenítő.

Szántó Áron vádlottnak a cselekménye tehát az 1914. XLI. t. c. 2. §. a és a 4. §. 2. bek. alá és a sajtó útján elkövetett becsületsértés vétségének alkotó elemeit foglalja magában.

Szántó Áron vádlottnak a vádirat benyújtása előtt tehát kellő időben előterjesztett s a főtárgyaláson is fenntartott sértett főmagánvádló által nem ellenezett kérelme folytán a kir. tör-

vényszék az 1914. XLI. t. c. 13. §. 1. pontja alapján a valóság bizonyítását megengedte és a hivatkozott bizonyítékokat beszerezte. A bizonyítás során az a tény, hogy Tóth Gergely főmagánvádló a vádlott összerakott fáját széthányta, bizonyítást nyert ugyan, ellenben arra nézve, hogy ez a főmagánvádló irigységből tette volna, bizonyíték nem merült fel, ugyasíntén nem nyert bizonyítást az sem, hogy kivéve azon esetet, midőn a debreceni kir. járásbíróság előtt Tóth Gergely főmagánvádló az ellene Szabó Lajos által rágalmasz vétsége miatt indított bünygyben Tóth Gergely, mint a vádlott védekezvén, tagadta azt, hogy a vád tárgyára tett tényállításokat használta volna Tóth Gergely főmagánvádló bármikor valamely cselekedetét letagadta volna, e szerint tehát a valóság bizonyítása eredményre nem vezetett. Minthogy pedig Tóth Gergely az indítványt 1922 május 4-én tette, kellő időben előterjesztette, minthogy beszámítást kizáró vagy büntethetőséget megszüntető ok nem forog fenn, ennélfogva vádlottat a terhére megállapított bűncselekményben bűnösnek kimondani és büntetni kellett.

A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék súlyosító körülményt nem észlelt, vádlott becsületsértését már volt ugyan elítélve, azonban kegyelmet nyert s így büntetlen előéletének tekintendő s ezt, valamint a faja széthányása miatt keletkezett felindult lelkiállapotában mint enyhítő körülményeket vette figyelembe, az enyhítő körülmények számai és nyomatékosága a Btk. 92. §-ának alkalmazását indokolta tette s mert a cselekményre meghatározott fogházbüntetés legkisebb törvényes mérték is aránytalanul súlyosnak látszott, a vádlottat a bűnössége fokával arányban állónak találta. vagyoni viszonyainak megfelelő pénzbüntetésre ítélte.

A kiszabott pénzbüntetés végrehajtását az eset körülményeire figyelemmel ebből a különös méltánylást érdemlő okból, hogy a vádlott összerakott fáját a főmagánvádló széthányta s a vádlott a főmagánvádló cselekménye miatt indokoltabbá a felindult lelkiállapotban, melyben a cikket megírta és közzétette, Bp. 1. §-a alapján azért függesztette fel, mert ettől a vádlott jövőbeli magaviseletét illetően kedvező hatást vár.

A hírlapi cikkben használt kifejezések olyan tényállításokat, melyek az 1914. XII. t. c. 1 §-ában meghatározott rágalmasz vétségének ismérveit kimerítik, nem tartalmazznak, azok csak olyan kifejezések, melyek Tóth Gergely főmagánvádlóra nézve lealacsonyító, megszegyenítő, ennélfogva a kir. törvényszék a vádbeli cselekményt a vádtól eltérően nem rágalmasz, hanem az 1914. XLI. t. c. 2. §-ába ütköző becsületsértés vétségének minősítette.

A főtárgyaláson ez az ítélet lett kihirdetve.

Az ítélet egyéb rendelkezése a felhívott törvény helyzetén alapszik.

Debrecen, 1923. január 19.

Fülöp Károly, Ujfalu József, kir. törvényszéki bíró, tanács elnök.

A kiadmány hiteleül

Olvashatalan, irodafőigazgató.

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67. a Hajdusági férfi és fiuruha áruház kirakatjait. Vármegyeház kapujával szemben

Mosassa Wacha Róbert gyári vállalatnál simonffy-u. 55.

Aldozatot hozok!

Ki adna át bárhol három szobás, vagy nagyobb lakást olyan helyen, ahol istálló is van, avagy istálló átalakításra alkalmas más helyiség volna, melyet istállónak átalakíthatnák — saját költségemen! — Értekezhetni lehet a Nagy Lajos ingatlanforgalmi irodában Veres-utca 9. A délelőtti órákban.

Kamatmentes

kölcsönt adok annak, aki a központon, legalább 2-3 szobát sberletbe ad, jó bér mellett — a Nagy Lajos ingatlanforgalmi iroda részére! Értekezhetni a délelőtti órákban a Veres utca 9. szám alatti irodában.

Könyvujdonságok:

- Porzolt: A szerelem könyve alapára 4.— K
  - Leckék a házassághoz alapára 4.— K
  - Forró Pál: Halkuló vágyak alapára 2.50 K
  - Heimbürg: Dannz doktor és felesége alapára 2.50 K
  - Dr Szondi: Schwachsinn und inner Rektion I. alapára 4.— K
- Szorzószám 270.

Kaphatók

CSÁTHY FERENCZ

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM. Telefon 2—96.

Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

Aranyat,

ezüstöt, drágaköveket a legmagasabb napi áron beváltok

KRAMER, Simonffy 17.

Elsőrangú

Téglagyártmányok

Debreceni Gőztéglagyár

iparvágányán vagonba rakva. Iroda: Kossuth-u. 34.

Házának, földjének, szőlőjének eladását nemcsak közvetíti, hanem azokat — ha azok kedvező, jutányos és alkalmi vételek — megvásárolja a saját részére a Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Iroda Veres utca 9.

Auto-, motorszerelő,

esztergyós tanulókat fizetéssel felveszek. Eladó: asztalkonyha, 2,5 és 8 HP benzín, petroléum, vagy szivógáz-motor, vácuumméter, fesszűrők, karburátorok, alacsony és magas feszültségű mágnesek és különböző auto-alkatrészek. Mindennemű esztergyós- és gépmunkát elvállalok.

Pataky József auto, motor és gépjávitó műhelye. Debrecen, Erzsébet-utca 22.

A Magyar Távirati Iroda

uj tavirat arfolyamjelentése ugyszólván nekülözhetetlen minden magyar gazda számára.

Az uj arfolyam hirszoigalatnak az a rendkivüli jelentösege van, hogy az ország gazdaközönsége aránylag

rendkivül olcsó

előfizetési díj ellenében naponként megbízható forrásból táviratban értesül a

magyar korona aznapi külföldi értékeléséről, a devizaközpont hivatalos jelentéséről, a terménytörzsdé, hus-, sertés-, vágómarha-, ló- és takarmányvásár, valamint a hűvelyesek és vetőmagvak arfolyamairól;

tehát a gazdasági élet szempontjából fontos összes piaci árákról. A M. T. I. 1928 május hó 1-től kezdődőleg indítja meg távirat arfolyam szolgálatát. Ennek birtokában a gazdatársadalom naponként a kellő tájékozottsággal fog rendelkezni s ez a körülmény teljesen kizárja azt, hogy az előfizetők üzleteik lebonyolítása alkalmával bárki által félrevezetessenek!

Akik erre a szolgálatra előfizetni kívánnak, ezt akár írásban, akár szóval bejelenthetik a Magyar Távirati Iroda debreceni fiókjánál (Kossuth-u. 53 szám a.). Ugyancsak ezen a helyen adnak készséggel minden felvilágosítást is.

Férfi és női kalapok átalakítását gyorsan és szakszerűen eszközölnék

M. Nagy Mihály

kalaposnál, Péterfia-u. 8.

Kész árban nagy raktár. Női szalma formákban nagy választék.

FEST, MOS,

tisztít, mindennemű ruhákat kifogástalanul, gyász- vagy exprezs-ruhákat 24 óra alatt készít

Hungaria gőzmosó ruhafestő és vegytisztító vállalat, Debrecen, Péterfia 4.

Tulajdonos Libándy Andor

RÁBA szekérkerék vasalva elpusztíthatatlan!

Álladó raktár RIESZ HENRIK kocsigyár DEBRECEN

Deák és Dr. Ordódy bankház

Andrássy-uti fiók Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

osztálysorsjegy főarúsító

Utolsó pár héten ajánljuk meg sorsjegyeinket. A május 10. után beérkező rendeléseket már nem intézhetjük el.	Hiv. sorsjegyárak:	Legnagyobb nyeremény szerzenés esetében	25 millió
	1/1 K 800.—	Jutalom	15 millió
	1/2 K 400.—	Főnyeremény	10 millió
	1/4 K 200.—		5 millió
			2 millió
			1 millió stb.

Rendelések lev. lapon vagy postautalványon!

Női és férfi kalapátalakítások legszebben készülnek

Szell Gergely-nél

Piacz-utca 63. Telefon 11—11.

Apró hirdetések

Megbízható, tiszta, a háztartás minden ágában jár-tas gazdaságonyl keresek debreceni háztartásom vezetésére. Cim a kiadóban.

Finom uri családnál házi koszt kapható. Cim a kiadóban.

A főtér közelében izlésesen berendezett külön bejárata szobát keresek május hónapra magános urinő részére. Ar mellékes, esetleg természetben is. Ajánlatok „lakás” jelígre.

Szeleőkaró fenyőfából, használt, különböző minőségben eladó a Gerébykerten, Csapókert mögött. Telefon 905.

Különbejárata butorozott szobát keresek uriháznál, esetleg teljes ellátással. Cim: Belvárosi Takaréék.

Jókarban levő 2 db keményfa ágy, 1 ruhaszekrény, 1 asztal jutányos árban eladó. Kállai, Booskai-tér 5.

Fx fizetésű egyének figyelmébe

Fehérmű vászon	1 00
Szines ágyhuzata	1300
Ing zsephír sima	950
Angol zsephír	1200
Jó karton	1150
Divat oval	1200

Fent: árak e hó 7-éig maradnak érvényben!

Béke áruház

Szt. Anna-u. 5.

Raktáros esetleg nyugdíjas, műszaki ismeretekkel, jó írással kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Tíz hektó kitünő homoki bor olcsó áron eladó. Értekezhetni Burgondia-utca 5. sz. a. d. u. 2—4 óra között

Veszek használt jókarban levő könyvállványt (etager). Cim a kiadóban.

Tehenet tejhaszonért, bonjuval nyári legeltetésre vattalok. Értekezhetni epreskerti falóger, Kozma, áll. előjárónál.

Hullott haját legmagasabb áron veszek Párisi Hölgyfodrász Szalon Simonffy-utca 7.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHESZ olesón beszerezni tessék VÉGHESZ menni, hol kevésbé használt uri ruhák adása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

A szabadalmazott

„Aster“-esszenciák

számos esetben sikerrel bevált háziszerkek minden méregtelen hatásos anyagot koncentráltan magukban foglalnak s minden speciálitást főlölegessé tesznek.

Alpha: étvágytalanság, gyomorhurut, vérszegénység, sápkór, májbaj, gyöngeség, lesoványodás.

Béta: tüdőbaj, légesőhurut, asztma.

Gamma: rheuma (csuz), köszvény, vesebaj, szivbaj.

Delta: székrekedés és az ezzel összefüggő bajok.

Epsilon: bélhurut, cukorbad.

Zeta: vérbaj, görvélykór.

Eta: érelmeszesedés, ideggyöngeség, ki-merültség.

Theta: meghűlésből eredő bajok.

Breho-kénős: rheuma (csuz), köszvény, szurások, fájdalmak, fagyások, gyulladásoo daganatok.

Geraldine-arc krém: a legfinomabb szé- pitőszerekből áll.

Egy készítmény ára 500 korona, a „Béta” 600 korona.

Megrendelhetők egyelőre csak a fel-találónál, Luzsénszky Alfonz szer-keztőnél. Ideiglenes iroda: Buda-pest, III., Nád-u. 1. sz. a.

Szépség, hatalom, gazdaság!

Vénusz Kosmetikai intézetem-ben eltávolítok mindenféle a-cbőrhíbat, 10 nap alatt az arc ragyogó szépségű lesz. Szeplőt, májfoltot, pattanást, mit-tesztert, szemölcsöt, orr és kézvrössé- get, eltávolítok hajszálakat, arc-, mell- és karról végleg. Arcmassázs, mely rendkivül fiatalít, bérletben kapható. Debrecen Széchenyi-u. 16

Egy holdas szőlőtelep — télen-nyáron lakható hatalmas villával! Magas földszintes! Rögtön beköltözhető 3 szobás!

A „KOSSUTH“-KERTBEN ELADÓ!

A Czilly-féle szőlőtelep. Elismert, legkiválóbb szőlő. Kényelmes megközelíthető! A vágóhídi villamos megállóhoz 10 perces gyalogséta!

Rásó Gyula-ut 1. sz. (Az Onossay-utca 11. sz. ház melletti „Kovács-utca” egyenesen neki megy a „Kossuth“-kertnek!)

Az épület magas dombtetőn, szép fekvéssel és kitáttással! Még adományos épület, szép nagy verandával, teljesen alapincézve.

Hatalmas erőben levő termőszőlő, olaszrizling, csemege és kövidinka!

A telepen lakó vincellér megmutogat mindent! Tessenek előbb megtekinteni s csak aztán befáradni vagy a tulajdonos Czilly Mihály urhoz (Rákóczi-utca 12.) vagy az eladás felett rendelkező Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Irodához Veres-utca 9. sz. alá!

Albérletbe vennék egy nagy szobát

butorral, vagy butor nélkül a Veres-utca közelében.

Magas bért fizetnek! Szíves ajánlatot kér Nagy Lajos Iroda Veres-utca 9.

Szirek András

uri és egyenruha szabó
Divatos angol szövetek raktára.
Szent Anna-utca 1. Telefon 509.

FEHÉRTÓI TEMETKEZÉSI INTÉZETE

DEBRECZEN, DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM TELEFON 11-85

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett. Exhumál és hullaszállítást vállal
Telefon nappal 11-85, éjjel 10-91. sz.

NŐI ÉS FÉRI

KALAPOK

KÓSA

KALAPOK
Kossuth-utca 3. sz.
Piac-utca 22-24. sz.
Telefon: '0-21. szám

átformálása, javítása legizlésebb kivitelben készülnek

VAS huzal, szeg | **Bészler és Dávid**
épületvasalás | vaskereskedésben a Kossuth szobor mellett Tulajdonos: DAVID JAKAB.

Eladó csoda szép és gondozott termő szőlő a Sestakert legelőkelőbb uri negyedében!

(első szomszédja: dr. Balkányi Ede városi tisztviselő orvos ur, másik szomszédja a dr. Fényes Jenő ügyvéd ur nyaralója!)

Egy holdnál nagyobb, magas fekvésen. Az elősmert legjobb szőlő a Sestában! Rajta kedves kis új épület, téglából építve, cseréppel fedve. Télen-nyáron lakható egy szoba konyha, beépített sparthreddel, veranda, nyári istálló jászóval, igen jó vizű szivattyús kut. Villanyvilágítás. Rögtön átvehető!

Alkalmi vétel!

UTOLSÓ ÁRA HÁROM ÉS FÉLMIL. IÓ KORONA, ALABB EGY FI LÉRREL SEM ELADÓ!

Bővebb felvilágosítást nyújt az eladás felett rendelkező Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Iroda Veres-utca 9. Ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló!

Poloskairtást

vállal felelősség mellett a m. kir. szabadalmi hiv. által kipróbált és a szabadalmi bíróság által jóváhagyott törv. védett gázfejlesztő gyertyával

Ráthonyi Gábor szabadalm. féregirtó
Debrecen, Széchenyi-utca 40.

Vidéki levelekre azonnal válaszol vagy kintasik. Szabadalm. poloskairtószert kapható.

Elsőrendű étkezésre

burgonya
25 k or.
25 kilója

Központi élestarban
Apollo mozival szemben
Miklós-utca 2. sz.

Kilencven holdas
buzatermő birtok

épületekkel, élő és holt felszerelésekkel együtt eladó!

Rögtön is átvehető!

Szolnokmegyében, Mezőtúr város határában, a városhoz 3 kilométernyire. Mezőtúr rendezett tanácsú város. 35 ezer lakossal, református főgimnáziummal és felsőbb leányiskolával.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a birtok eladása telett rendelkező Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Irodában Veres-utca 9. szám.

Egyetlen eladó szőlő a Sestakertben!

Ennek eladására is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Iroda nyert kizárólagos megbízást, így egyedül ott köthető meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló.

Igen szép helyen! Egyike a legjobb termő szőlőknek!

Téli-nyári lakás. Új épület, téglából építve, cseréppel fedve. Egy szoba, konyha, beépített sparthreddel. Veranda. Villanyvilágítás. Istállóknak is alkalmas nagy szin. Jó vizű szivattyús kut. Kb. 1346 négyszögöl terület.

Ára három és félmillió korona! Alku nincs! Alább egy fillérrel sem eladó!

A vevő rögtön birtokba veheti! Bővebb felvilágosítást nyújt az Iroda. Veres-utca 8. Telefon 13-76.

Tavasza és nyárra

szükséges ruházatát az 1860. óta fennálló áruházunkban most szerezz be, mert az összes osztályainkon már beérkeztek a legszebb újdonságok és az árusítás az ismert szolid és előnyös árakon megkezdődött.

Szövetosztály

Legújabb női ruha-, kosztüm- és kabátkelemlék. Eredeti angol férfiföltöny-, nadrág- és raglánkelemlék.

Vászonosztály

Sifónok, lenvásznak, lepedővásznak, damaszt-abroszok és szalvéták fehér és színekben, kombinációs készletek. Agyneműdamaszt, legfinomabb zefírek és frencsek férfing részére meglepő nagy választékban.

Fürdőszézon-újdonságok nagy választékban; u. m. fürdőköpenyek, frotirkelmék, frotir-lepedők, fürdőruhák, sapkák és cipők.

Külön béléss- és díszosztály

Mosóosztály

Különleges szép svájci cőrnagrenadinok, etaminok, epongek, valódi gyapjú delainek és mosók.

Fehérneműosztály

Női ingek, nadrágok, kombinék, leibchenek, zsebkezdők, fűzfingek fehér és színekben, rövid és hosszú lábravalók, gyermek és csecsemő fehérneműek elsőrangú kivitelben.

Női konfekciósosztály

Legújabb női szövetruhák, felöltők, gummi-köpenyek, aljak, pongyolák és juponok minden tetszésszerűtől kivitelben.

Selyemosztály

Crépe de Chine, Georgette, maroquin, nyerselyem. Divatselymek és trikóselymek gyönyörű választékban.

Kötöttáru-osztály

Harisnyák, keztük, zoknik, gyermektrikók, szvettetek, női kötött kabátok és jumperek legújabb kivitelben.

Hímzett agyneműek, flaneltakarók és divatpaplanok, gyönyörű szép kivitelben.

Maradékok igen olcsón

STERN JÓZSEF R.-T. BUDAPEST, IV., KÁLVIN-TÉR 1.